

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudců JUDr. Olgy Petrové a Mgr. Pavly Polednové ve věci

žalobce: **T. M.**, narozený dne xxx
bytem xxx Nizozemské království
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Novákem
sídlem Sokolská 1788/60, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení částky 354 877,12 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 6. září 2019 č.j. 12 C 132/2018-217 ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 6. září 2019 č.j. 12 C 132/2018-230

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé II. ohledně částky 13 079,80 Kč s příslušenstvím **potvrzuje** a ohledně částky 15 631,13 Kč s příslušenstvím **se** mění tak, že se žaloba **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

Odůvodnění:

1. Žalobou, došlou soudu dne 29. 6. 2018, se žalobce domáhal zaplacení shora uvedené částky z titulu náhrady škody způsobené mu nezákonným trestním stíháním, které bylo zahájeno usnesením Policie ČR ze dne 20. 5. 2013 č.j. KRPL-100683-8/TČ-2012-180070-TO pro trestný čin porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem podle § 124d odst. 1 trestního zákona, které bylo žalobci účinně doručeno až 20. 8. 2014 a trestní stíhání bylo pro promlčení Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka Liberec usnesením ze dne 10. 11. 2016 č. j. 56 T 7/2015-879 zastaveno a stížnost státního zástupce byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2017 zamítnuta. Tuto částku žalobce specifikoval jako sestávající z částky 104 793 Kč za náklady obhajoby, z částky 50 084,12 Kč za náklady na dopravu a ubytování v České republice a dále nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč.
2. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně řízení o žalobě ohledně částky 93 808,69 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení zastavil (výrok I.). Současně soud žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 44 756,44 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení ročně od 22. 6. 2018 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II.). Dále soud žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci 216 311,99 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení zamítl (výrok III.). O nákladech řízení soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo (výrok IV.).
3. Soud vzal za prokázané, a mezi účastníky o tom nebylo sporu, že žalobce žádostí ze dne 21. 12. 2017, doplněnou podáními ze dne 2. 5. 2018 a 15. 8. 2018, vyzval žalovanou k plnění na předmětný nárok a ta stanoviskem ze dne 27. 8. 2018 konstatovala vydání nezákonného rozhodnutí, za což se žalobci omluvila a přiznala mu náhradu škody na náklady obhajoby ve výši 82 714,18 Kč. Nad uvedené plnit odmítla. Tím soud považoval předpoklad § 14 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. za naplněný.
4. Poté soud deklaroval, že podáním, doručeným soudu dne 5. 12. 2018 vzal žalobce žalobu částečně zpět ohledně částky 82 714,18 Kč, podáním ze dne 24. 7. 2019 co do částky 6 711,82 Kč za obhajné a u jednání dne 6. 9. 2018 co do částky 4 382,69 Kč za cestovné.
5. Soud prvního stupně, s odkazem na § 96 odst. 1, 2, 3 a 4 o. s. ř., řízení ohledně částky 93 808,69 Kč zastavil, přičemž deklaroval, že žalovaná se zpětvzetím vyslovila svůj souhlas.
6. Soud vzal za prokázané a současně mezi účastníky o tom nebylo sporu, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno dne 20. 8. 2014 doručením usnesení o zahájení trestního stíhání pro trestný čin porušení předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem podle § 124d odst. 1 trestního zákona ve formě spolupachatelství a dne 10. 11. 2016 bylo trestní stíhání žalobce zastaveno usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec ze dne 10. 11. 2016 č. j. 56 T 7/2015-879 pro promlčení. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2017 č. j. 6 To 23/2017, které bylo žalobci doručeno dne 30. 6. 2017.
7. Dále provedl soud důkaz listinami, a to fakturou hotelu Sheraton Prague ze dne 20. 8. 2014, hotelu Babylon v Liberci z téhož dne, hotelu Residenz Joop v Magdeburgu ze dne 22. 8. 2014 a fakturou hotelu Grandior Hotel Prague ze dne 11. 11. 2016. Dále soud provedl důkaz prohlášením o konání porad s žalobcem advokáta M. S. a fakturami vystavenými AK Brož, Sokol, Novák s.r.o. a výpisem z účtu obhájce. Dále soud vzal za prokázané, že žalovaná dne 30. 8. 2019 vyplatila žalobci částku 82 714,18 Kč, a to že na žalobce je registrován automobil značky Lexus XXX.
8. Zjištěné skutečnosti soud hodnotil podle §§ 1, 5, 7, 8, 26, 31 a 31a zákona č. 82/1998 Sb. Nejprve se zabýval tím že, poté co žalobce žalobu částečně omezil, domáhal se nadále náhrady za Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

nemajetkovou újmu ve výši 200 000 Kč, náhrady škody odpovídající nákladům obhajoby v celkové výši 15 367 Kč a náhrady škody za cestovné a ubytování v ČR v celkové výši 46 139,34 Kč.

9. K nemajetkové újmě soud konstatoval, že pokud se jedná o nemajetkovou újmu z důvodu nezákonného trestního stíhání, nejde o vyvratitelnou domněnku, ale újma z důvodu trestního stíhání musí být prokázána. Dovodil, že žalobce, přes poučení podle § 118a odst. 1, 3 o. s. ř., vyličil dopady nezákonného trestního stíhání do své osobní sféry pouze v obecné rovině, aniž by navrhl jakékoliv důkazy k prokázání svých tvrzení. Ani na základě výzvy soudu svá tvrzení nijak nedoplňoval. Soud tak uzavřel, že žalobce netvrdil a ani neprokázal, že by nemajetková újma dosahovala takové intenzity, která by odůvodňovala přiznání peněžitého zadostiučinění nad rámec již poskytnuté omluvy žalovanou. Z tohoto důvodu tedy žalobu zamítl. Pokud se týká okolností a dopadu domovní prohlídky, na kterou žalobce poukazyval, tak soud deklaroval, že k ní nepřihlížel, neboť k ní došlo před zahájením trestního stíhání a tedy bez příčinné souvislosti s ním.
10. K nákladům na obhajobu soud uvedl, že se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 9 075 Kč za obhajobu v České republice a 6 292 Kč za obhajobu nizozemským advokátem, tj. celkem 15 367 Kč. Tento nárok posuzoval podle § 2951 odst. 1 a § 2952 o. z. a uzavřel, že požadavek na náhradu škody za obhajné v České republice je opodstatněný při prokázání existenci nezákonného rozhodnutí. Považoval za prokázané, že došlo k vyfakturování odměny ze strany obhájce žalobce a k úhradě právních služeb. Při trestním stíhání pro trestný čin porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem podle § 124d odst. 1 tr. zákoníku tak činí sazba za jeden úkon právní služby 2 300 Kč. V této souvislosti soud deklaroval, že náhrada škody za podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 25. 8. 2014 a návrh na předběžné projednání obžaloby ze dne 13. 7. 2015 jsou představovány pouze náhradou ve výši jedné poloviny úkonu právní služby tj. částkou 1 150 Kč. Požadovanou náhradu za žádost o odročení soud nepovažoval za důvodnou s tím, že se nejedná o účelně vynaložený náklad. Obhajné za úkon, spočívající v přípravě otázek pro svědkyni, však soud za důvodný považoval. Z tohoto důvodu soud přiznal žalobci na náhradu škody 3 146 Kč, odpovídající jednomu úkonu právní služby ve výši 2 300 Kč spolu s paušálem 300 Kč plus 21 % DPH. V rozsahu částky 5 929 Kč potom ze shora uvedených důvodů soud žalobu zamítl.
11. Ohledně nákladů obhajoby v Nizozemsku advokátem Struikem soud dovodil, že právní pomoc žalobci poskytl před 20. 8. 2014, tj. před zahájením trestního stíhání. Z toho dospěl k závěru, že není dána příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím, tj. zahájením trestního stíhání a tvrzenou škodou. Náhradu požadovanou ve výši 6 292 Kč, tudíž jako nedůvodnou zamítl.
12. Dále se soud zabýval nárokem žalobce na cestovné ve výši 20 869,31 Kč a ubytování v České republice ve výši 25 269,68 Kč, tj. celkem 46 139,54 Kč. Vzal za prokázané, že se žalobce osobně účastnil výslechu v Liberci dne 20. 8. 2014 a k tomu použil svůj osobní automobil značky Lexus XXX. Náklady na cestovné tak soud, s odkazem na § 157 odst. 4 a § 158 zákona č. 262/2006 Sb. ve spojení s § 1 vyhlášky č. 435/2013 Sb., vyčíslil částkou 10 616,80 Kč a za použití týchž právních předpisů za cestovné k hlavnímu líčení dne 9. až 10. 11. 2016 částkou 10 252,51 Kč.
13. Náklady na ubytování a parkování v hotelu Babylon v Liberci v době od 20. 8. do 21. 8. 2014 ve výši 3 110 Kč soud hodnotil jako oprávněné. Pokud žalobce požadoval částku 3 785,56 Kč (136 EUR) za přenocování v Magdeburgu, tak rovněž tento náklad považoval soud za opodstatněný. Soud dále žalobci přiznal náhradu nákladů za ubytování v hotelu Grandior v Praze v období od 8. 11. 2016 do 11. 11. 2016 v celkové výši 11 845,57 Kč, když mu současně nepřiznal náklady na ubytování v tomto hotelu od 7. 11. 2016 do 8. 11. 2016, což nepovažoval za

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

účelně vynaložený náklad. Celkem tak žalobci přiznal na náhradu nákladů na ubytování částku 20 741,13 Kč a ve zbylém rozsahu z tohoto důvodu, tj. v částce 4 090,99 Kč žalobu zamítl.

14. S odkazem na § 15 odst. 5 zákona č. 82/1998 Sb. považoval soud rovněž za důvodné žalobci přiznat pohledávku spolu s úrokem z prodlení od 22. 6. 2018, kdy uplynula šestiměsíční lhůta žalované k plnění uplatněného nároku.
15. Výrok o nákladech řízení soud, s poukazem na § 142 odst. 2 a 3 o. s. ř., odůvodnil tím, že i když žalobce byl v rozsahu 64 %, tj. převážně neúspěšný, přesto soud považoval za spravedlivé, aby každý z účastníků nesl své vlastní náklady.
16. Výrok o lhůtě k plnění soud, s poukazem na § 160 odst. 1 o. s. ř., odůvodnil organizačními podmínkami žalované.
17. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolání, které směřovala do vyhovujícího výroku o věci samé II. v rozsahu částky 28 710,93 Kč a do výroku IV. o nákladech řízení. Namítala, že nesouhlasí s výší náhrady cestovného, která byla žalobci přiznána za cesty ve dnech 20. 8. 2014, 9. 11. 2016 a 10. 11. 2016. Uvedla, že se sice ztotožňuje s názorem soudu v tom směru, že žalobci náleží náhrada za spotřebované pohonné hmoty, avšak, podle odvolatelky, byla výše náhrady stanovena nesprávně. Poukázala na to, že tzv. amortizace se vztahuje výhradně na výpočet cestovních náhrad při pracovních cestách zaměstnanců, což však není případ žalobce, který vozidlo užil jako soukromá osoba. Podle odvolatelky tak za cestu, konanou dne 20. 8. 2014, žalobci měla náležet částka 4 164 Kč za spotřebované pohonné hmoty. Za cestu, konanou ve dnech 9. až 10. 11. 2016, částka 3 625,51 Kč z téhož důvodu. Podle odvolatelky tak z uvedeného plyne, že byly v souvislosti s cestami žalobce částky 6 452,80 Kč a 6 627 Kč přiznány soudem žalobci neoprávněně.
18. Žalovaná dále namítala, že se neztotožňuje s přiznáním náhrady škody žalobci za ubytování v Rezidenz Joop Magdeburg ve dnech 21. a 22. 8. 2014, přičemž poukázala na to, že v ostatních případech žalobce cestou nepřenocoval. Účelnost tohoto přenocování přitom žalobce nijak neprokazoval ani netvrdil. Nejedná se tak o účelně vynaložený náklad a částka 3 785,56 Kč za ubytování neměla být žalobci přiznána. Žalovaná hodnotila rovněž jako nesprávné přiznání náhrady za ubytování v Grandior Hotel Prague s tím, že faktura byla vystavena na manželku žalobce a nikoliv na žalobce samotného. Nebylo tak prokázáno, že by se jednalo o fakturu za ubytování žalobce, že se jednalo o jeho náklad se přitom žalobce ani nepokusil prokázat. I pokud by však byla faktura vystavena i za ubytování žalobce, nebylo by možné ji přiznat v plné výši, neboť je zřejmé, že se jedná i o ubytování žalobcovy manželky. Neměla by tak být žalobci přiznána částka 11 845,57 Kč.
19. Pokud se týká náhrady nákladů řízení, žalovaná namítala nepřezkoumatelnost tohoto výroku s tím, že soud prvního stupně nijak nevysvětlil, proč tento výrok hodnotí jako spravedlivý. Žalobce byl úspěšný pouze v 36 % a měl by tak v tomto poměru nést náklady.
20. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalované uloží povinnost zaplatit žalobci 16 045,51 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení ročně od 22. 6. 2018 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku a ve zbytku žalobu zamítne a rozhodne též o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci.
21. Žalobce ve svém vyjádření namítal, že žalovaná rozporuje náhradu nákladů cestovného nesprávně, byť připouští, že žalobci náleží náhrada za spotřebované pohonné hmoty, tak rozporuje náhradu za užití motorového vozidla. Žalobce poukázal na to, že se jedná o tvrzení

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

nové, které žalovaná vznesla poprvé v rámci tohoto řízení a při koncentraci řízení tedy nepřipustné. Současně toto stanovisko žalované žalobce hodnotil jako nesprávné. Podle žalobce žalovaná mylně dovozuje, že náhrada za užití motorového vozidla náleží výhradně zaměstnanci při pracovních cestách, neboť se jedná o výklad nepřipustně restriktivní. Žalobce poukázal na to, že i judikatura dovozuje, že základní náhrada za používání motorových silničních vozidel náleží bez ohledu na existenci pracovněprávního vztahu. Poukázal na to, že oprávněnost nároku uznává i odborná nauka, ze které vyplývá, že účastník má právo na náhradu za spotřebované pohonné hmoty a paušální částku za jeden ujetý kilometr tzv. amortizaci.

22. Dále žalobce poukázal na to, že žalovaná, pokud sporuje náhradu nákladů za ubytování žalobce v Magdeburgu, tak nevzala v úvahu celkovou délku cesty žalobce, která činí 872 km a též to, že v době této cesty bylo žalobci 64 let a nebylo lze na něm spravedlivě požadovat, aby v tomto věku jako řidič tuto vzdálenost bez přestávky absolvoval.
23. Rovněž náhradu nákladů ubytování žalobce v hotelu Grandior Hotel Prague soud prvního stupně, podle žalobce, posoudil zcela správně a námitka, že byla faktura vystavena na manželku žalobce je irelevantní. Žalobce zdůraznil, že před soudem prvního stupně dostatečně odůvodnil přítomnost manželky, jako morální podpory, při cestách k úkonům trestního řízení. Rovněž vysvětlil, že si nevšiml, že je faktura vystavena na jeho manželku, přestože ubytování platil on sám.
24. Rovněž ohledně rozhodnutí o nákladech řízení se žalobce s rozhodnutím soudu prvního stupně zcela ztotožnil s tím, že žalobce byl sice v řízení úspěšným pouze do 36 % žalované částky, jedná se však o nepatrnou odchylku, takže pokud soud posuzoval náhradu nákladů řízení podle § 142 odst. 2 o. s. ř., hodnotil to žalobce jako správné.
25. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.
26. Odvolací soud přezkoumal, v rozsahu podaného odvolání, napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.) v systému neúplné apelace (§ 205 a § 205a o. s. ř.) a odvolání shledal důvodným jen částečně.
27. Podle § 137 odst. 1 o. s. ř. náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné, náhrada za daň z přidané hodnoty, odměna za zastupování a odměna pro mediátora podle zákona o mediaci za první setkání s mediátorem nařízené soudem podle § 100 odst. 2.
28. Hotovými výdaji účastníků jsou nejčastěji cestovné, případně stravné a nocležné. Cestovné tvoří náklady spojené s cestou do místa, kde se koná soudní jednání či úkon soudu. Při použití vlastního vozidla je třeba vycházet ze zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce, který obsahuje úpravu cestovních náhrad v § 156- § 172, třebaže se jedná o úpravu pro zaměstnance. Cestovní náhrady upravuje též § 30-§ 32 vyhl. č. 37/1992 Sb. o jednacím řádu. Účtuje-li účastník náklady za cestovné, musí soudu předložit buď jízdenku, nebo kopii tzv. velkého technického průkazu, v němž lze zjistit průměrnou spotřebu automobilu, který byl použit; v tomto případě je nutno soudu sdělit i údaj o délce ujeté trasy z výchozího místa k soudu a zpět. V zásadě platí, že účastník (jeho zástupce) má právo na náhradu za spotřebované pohonné hmoty a paušální částku za jeden ujetý kilometr (tzv. amortizaci). Cena pohonných hmot je každoročně stanovena vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí, jíž se provádí ustanovení § 189 odst. 1 zák. práce (viz Komentář Občanský soudní řád, I. díl David a kol. str. 615 a Komentář WK k § 137 Jirsa ASPI).

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

29. Z výše uvedeného je zřejmé, že výše nákladů na cestovné v částce 10 616,80 Kč a v částce 10 252,51 Kč byla soudem prvního stupně stanovena zcela správně (odst. 62 a 63 rozsudku). Byl tedy rozsudek soudu prvního stupně ohledně cestovného i v částkách 6 452,80 Kč a 6 627 Kč, představujících amortizaci, jako správný potvrzen (§ 219 o. s. ř.).
30. Odvolací soud se dále zabýval odvoláním žalované, týkajícím se ubytování žalobce v Magdeburgu a v hotelu Grandior v Praze, a v tomto rozsahu odvolání opodstatněným shledal.
31. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobce byl u hlavního líčení u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, dne 20. 8. 2014 a byly mu přiznány náklady na ubytování od 20. 8. 2014 do 21. 8. 2014 ve výši 3 110 Kč v hotelu Babylon v Liberci. Tyto náklady se jeví jako důvodné. Pokud žalobce požadoval náhradu za ubytování v hotelu Residenz Joop v Magdeburgu za 21. 8. 2014 až 22. 8. 2014 v částce 3 785,56 Kč, tak odvolací soud tento nárok za opodstatněný nepovažoval. Opodstatněnými náklady jsou náklady na cestu do místa konání soudního jednání a zpět a nikoliv náklady související s přerušením cesty. Nelze přitom ani přehlédnout tu skutečnost, že žalobce v jiných případech absolvoval cestu bez přerušení a to, že faktura byla vystavena na rodinu žalobce a nikoliv na jeho osobu.
32. Rovněž náklady za ubytování v hotelu Grandior Hotel Prague ve dnech 8. 11. 2016 až 11. 11. 2016 v částce 11 845,57 Kč odvolací soud za důvodně vynaložené nepovažoval (když již náklad za ubytování tamtéž dne 7. 11. 2016 byl soudem prvního stupně pravomocně zamítnut). V řízení bylo zjištěno, že Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec dne 10. 11. 2016 usnesením č.j. 56 T 7/2015 – 879 trestní stíhání žalobce pro promlčení zastavil. Místem konání soudního jednání tak byl Liberec a nikoliv Praha, přičemž u předchozího jednání se žalobce ubytoval v hotelu v Liberci. V této souvislosti je též důvodná námitka žalované, že faktura na jídlo a ubytování byla vystavena na manželku žalobce a žalobcem nebylo prokázáno, že se jedná o jeho platbu.
33. Z výše uvedených důvodů tedy odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ohledně částky 13 079,80 cestovného jako správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.), když jej ohledně ubytování v celkové částce 15 631,13 Kč změnil a žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 220 odst. 1 o. s. ř.).
34. Odvolací soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Vzal v úvahu, že žalobce neuspěl co do náhrady nemajetkové újmy, že žalovaná teprve po podání žaloby, při nedodržení šestiměsíční lhůty k mimosoudnímu vyřešení věci, žalobci poskytla odškodnění formou omluvy a plnila na majetkovou škodu, že s nárokem na náhradu majetkové újmy byl žalobce převážně úspěšný, a dospěl k závěru, že za tohoto stavu věci lze hovořit o částečném úspěchu a neúspěchu v řízení a že spravedlivému uspořádání odpovídá, aby si každý z účastníků nesl náklady řízení ze svého. Odvolací soud tudíž rozhodl o náhradě nákladů řízení podle § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o. s. ř. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Praha 12. března 2020

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.